

INFORMACIJA
O INICIJATIVI UNIJE SLOBODNIH SINDIKATA

Uvodne napomene

Unija slobodnih sindikata je 19. marta 2021. godine iskoristila mogućnost podnošenja elektronske peticije preko portala ePeticije u skladu sa Pravilima ePeticije kojom se traži “**odbacivanje inicijative poslodavačkih organizacija za ukidanje čl.35a Zakona o unutrašnjoj trgovini i omogućí zaposlenima dostojanstvene uslove rada**”.

Predmetna Pravila propisuju da je inicijativa otvorena za glasanje 60 dana i da se, ukoliko u propisanom roku peticiju podrži više od 3000 građana, smatra da je peticija uspjela. Budući da je na dan 19. maja 2021. godine **3600 građana se** izjasnilo da podržava peticiju, Ministarstvo ekonomskog razvoja je, kao resorno za oblast na koju se peticija odnosi, dužno da istu pretoči u formalnu inicijativu i uputi je Vladi Crne Gore na razmatranje.

U obrazloženju inicijative navedeno je sledeće:

“Unija slobodnih sindikata Crne Gore poziva svoje članstvo i sve građane/ke da se zajednički usprotivimo inicijativama poslodavačkih organizacija za ukidanje neradne nedjelje i time uskraćivanju prava oko 40.000 zaposlenih u sektoru trgovine na minimalne uslove dostojanstvenog rada, jer:

- *Najčešće rade prekovremeno, uskraćeni za pravo na puni godišnji odmor i slobodan praznični dan,*
- *Svaka porodica ima pravo na jedan zajednički dan u sedmici,*
- *Crna Gora želi integraciju u EU u kojoj se teži uvođenju 30-satnog radnog vremena i četvorodnevne radne sedmice,*
- *Trgovina se sa nedjelje prelila na ostale dane u sedmici, pa nema negativnih ekonomskih efekata za poslodavce,*
- *Na prvoj liniji su odbrane protiv COVID 19 i ne smijemo njih i njihove porodice izlagati dodatnom riziku od zaraze.*

Zato ovom peticijom zahtjevamo od Vlade Crne Gore da odbaci inicijative poslodavačkih organizacija za ukidanje čl.35a Zakona o unutrašnjoj trgovini i omogućí zaposlenima dostojanstvene uslove rada.”

Predlog Ministarstva u odnosu na inicijativu

Ministarstvo ekonomskog razvoja je, kao ministarstvo resorno za oblast unutrašnje trgovine, utvrdilo da je predložena peticija podnijeta na propisan način, u skladu sa uputstvom sa portala „Glas građana – e-Peticije, i shodno tome peticija je objavljena na

portalu ePeticije 19.03.2021 godine. Kako je predmetna peticija, u roku od 60 dana, dobila 3600 glasova podrške, stekli su se uslovi da bude pretočena u formalnu inicijativu i upućena Vladi Crne Gore.

Oblast unutrašnje trgovine je uređena Zakonom o unutrašnjoj trgovini ("Službeni list Crne Gore", br. 49/08, 40/11 i 38/19). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini ("Službeni list Crne Gore", br. 38/19) se primjenjuje od oktobra 2019. godine. Norma u odnosu na čiju se primjenu odnosi ova peticija je član 35a koji glasi:

"Trgovina na veliko i trgovina na malo ne može da se obavlja nedjeljom i u dane državnih i drugih praznika određenim zakonom kojim se uređuju državni i drugi praznici. Izuzetno od stava 1 ovog člana, nedjeljom i u dane državnih i drugih praznika trgovina na veliko i trgovina na malo može se obavljati u:

- 1) apotekama;*
- 2) specijalizovanim prodavnicama ili kioscima za prodaju hleba, pekarskih proizvoda i kolača, cvijeća, suvenira, štampe, sredstava za zaštitu bilja ili pogrebne opreme;*
- 3) benzinskim stanicama i prodavnicama za trgovinu na malo u okviru benzinskih stanica;*
- 4) pijacama;*
- 5) štandovima - tezgama, vitrinama i automatima izvan pijaca i pokretnim prodavnicama;*
- 6) prodavnicama, kioscima i automatima smještenim unutar zatvorenih područja autobuskih i željezničkih stanica, aerodroma i luka;*
- 7) štandovima i kioscima u kojima se prodaju robe za vrijeme održavanja priredbi, festivala i manifestacija, sajмова i za vrijeme javnog prikazivanja kinematografskih djela;*
- 8) skladištima za trgovinu na veliko.*

Specijalizovanim prodavnicama ili kioscima u smislu stava 2 tačka 2 ovog člana smatraju se prodavnice odnosno kiosci u kojima se vrši prodaja pretežno jedne vrste robe."

Navedenim članom je uvedena zabrana obavljanja trgovine nedjeljom i u dane državnih i drugih praznika što znači da je zabranjena kupovina i prodaje robe. Aktivnosti vezane za popis, održavanje prostorija i ostale poslove, a vezano za manipulaciju u izlaganje robe za prodaju nijesu i ne mogu biti zabranjene ovim Zakonom. Dakle, ova norma ne propisuje "neradnu nedjelju" u smislu predložene inicijative Unije slobodnih sindikata a predstavlja umanjeње ukupnog prometa trgovaca za promet koji bi se mogao ostvariti u te dane.

Shodno navedenim problemima, a vezano za prava zaposlenih i slobodu preduzetništva, Ministarstvo ekonomskog razvoja je pokrenulo dijalog između socijalnih partnera od koga se očekuje kompromisni dogovor u pravcu rješenja svih nastalih problema.

Konkretno vezano za ovu e peticiju, Ministarstvo ekonomskog razvoja je sačinilo formalnu inicijativu i podnijelo Vladi Crne Gore na razmatranje.

Stav Ministarstva je da, u kontinuitetu izražava svoje razumijevanje prema inicijativama sindikata i pravima zaposlenih koje imaju iz radnog odnosa, u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom Crne Gore. Međutim, u vezi sa Inicijativom Unije slobodnih sindikata koja se odnosi na zahtjev da Vlada Crne Gore odbije inicijative drugih lica (građana ili pravnih lica), stav ovog ministarstva je da Vlada Crne Gore ne može unaprijed odbaciti bilo čije inicijative, ukoliko ispunjavaju propisane uslove da kao takve budu podnesene Vladi na razmatranje.

Takve inicijative se moraju razmotriti i o njima se Vlada zvanično izjašnjava, kao što je to slučaj i sa ovom peticijom. Poslodavci takođe imaju pravo na podnošenje peticija i inicijativa, kao što to pravo imaju i svi drugi građani Crne Gore. Imajući u vidu da se ovom inicijativom od Vlade Crne Gore zahtijeva odbacivanje svih inicijativa poslodavačkih organizacija za ukidanje člana 35a Zakona o unutrašnjoj trgovini, iz prethodno navedenih razloga **Ministarstvo ekonomskog razvoja predlaže da Vlada Crne Gore odbije predloženu inicijativu.**